

sin Interesse fra en ny Minister at modtage et saadant; men paa den anden Side forekommer det mig dog, at dette Program ikke var eller ikke for dette Thing kunde være særdeles lovende. Jeg oppfatter nemlig den høitærede Ministers Program, som jeg kaldte det, saaledes, som det er udtrykt i hans Slutningsætning, at han har faaet den sikre Overbevisning, at det vilde være utilraadeligt, ja uforaarligt at organisere en Hær som en Militz i et Land af den Bessaffenhed som Danmark. Til denne Slutning naaede den ærede Krigsminister gjennem Behandlingen af en Række Begreber, som jeg tilstaaer det, være vel meget aprioriske, blandt hvilke der blev nævnt Militz, Almenvæbning, staaende Hær, hvervet Hær o. s. v. Det er altid uheldigt at bevæge sig i blotte almindelige Begrebsbestemmelser, naar der ikke foreligger faktiske Kjendsgjerninger, hvorom man kan diskutere. Svad er Militz? Svad er Almenvæbning? Svad er staaende Hære, Hære efter europæisk Mønster? Det er jo tiensynligt, at efter den Forklaring, som det ærede Medlem for Randers Amts 2den Valgkreds (N. P. Jensen) foreleden gav af, hvad man forstaaer ved en Militz, nemlig en Hær med lang Bærnepligt, en kort Tjenestetid og indskrænkede faste Kammer (N. P. Jensen: De mindst mulige) — altsaa de mindst mulige faste Kammer, kunne vi vist snart blive enige om, at den danske Hær for en væsentlig Del maa betegnes som en Militz. Jeg er overbevist om, at de, som se paa vor Hær med franske eller preussiske Øine, ville ogsaa gaaende ud fra den femaarige og treaarige Tjenestetid, komme til at se paa os som en Militz. Nu forekommer det mig rigtig nok at det ikke er synderlig trøsteligt, at vi fra den høitærede Krigsministers Side faaer det Program, at det er utilraadeligt, ja uforaarligt at organisere vor Hær som en Militz. Det forekommer mig, at den høitærede Krigsminister derved har udtalt en ringe Grad af Tillid til den Ordning, som dog til Spvende og sidst hviler paa de samme Principer og Laster, der finde deres Udtryk i Navnet Militz, om dette end gaar videre end det, vi have søgt at gjennemføre. Jeg kan altsaa ikke Andet end beklage, at vi fra den nye høitærede Krigsminister have faaet et Program af denne Bessaffenhed. Det er lidet lovende. Det er naturligt, og det har den praktiske Erfaring ogsaa vist, at nye Ministre have en vis Grad af Krav paa et velvilligt Øre i Thinget, og navnlig tror jeg at turde sige, at nye militære Ministre have hørt det i særlig Grad. Man venter at faaer en vis frisk Lustning fra det praktiske Liv ind i de tørre politiske Begrebers Sal, man venter sig visse befrugtende Ideer, og, som sagt, jeg tror, at Erfaringen har lært, at man modtager navnlig nye militære Ministre med et saadant velvilligt Øre. Jeg kan derfor ikke Andet end beklage, at det forekommer mig, at den nuværende høitærede Krigsminister for tidlig har søgt Seilighed

til at luffe Thingets Øre for hans Raad. Det kunde vist være naaet ogsaa paa et senere Tidspunkt. Det er jo klart, at i Belysningen af dette Program om det Utilraadelige, ja Uforaarlige ved en Ordning, der i sig har Mere eller Mindre af Militzens Grundætninger, ville mange af den ærede Ministers senere Ord blive sete, og det er ogsaa naturligt, at der er en vis Tilbøielighed til at „mærke Absigten og blive noget forstemt“ overfor de Forslag, som vi ellers mulig kunde modtage med lidt større Velvillie. Den ærede Minister laaede, forekommer det mig, med Urette det ærede Medlem for Beile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen) et vist Zulufasser-Ideal i Munden. Jeg tror ikke, at det nævnte ærede Medlem havde gjort sig skyldig i noget Saadant, men det har jo ogsaa vist sig, at dette hele Zulufasser-Ideal tilkommer det nærmest den ærede Krigsminister og den staaende Hærs Forsvarere at tage til Indtægt, saa at vi naturligvis ikke kunne Andet end lyfonke til dette Ideal. Men Mindet om dette Ideal vil ogsaa under vore senere Forhandlinger kunne stikke Hovedet op og gjøre sin Skade. Smidlertid kom den ærede Minister ind paa visse Betragtninger angaaende den sveitsiske Militz, i hvilke jeg tror, han gjorde sig skyldig i en noget urigtig Fremstilling af de herhenhørende Forhold, som jeg dog tror at burde modsiges uden paa nogen Maade at indlade mig paa en mere i det Enkelte gaaende vidtløftigere Diskussion om disse Forhold. Da der nemlig saa ofte fremkommer Udtalelser, som ved Tidt at blive gjentagne undertiden faaer et vist Tilforladelighedens Præg, tror jeg, at det ogsaa vil findes rigtigt af og til at modsiges dem. Den ærede Minister fremkom saaledes med den almindelige Sætning, at det sveitsiske Forsvarssystem, Militzsystemet, kan være berettiget i et Land, fuldt af Bjerge og med en fra Vandommen opvojet krigerisk Befolkning. Jeg tror ikke, at disse Betragtninger holde Stik. For det Første vide vi jo Alle, at den største og vigtigste Del af Sveits ikke kan betragtes som et Bjergland, og for saa vidt vil vistnok ogsaa en stor Del af Landet, som ikke har nogen egentlig Bjergkarakter, staa lige saa aabent for et fjendtligt Angreb som Danmark. Naar der tales om den sveitsiske Befolkning som et særlig krigerisk Folk, tror jeg ogsaa, at det paa ingen Maade holder Stik. Det vil vistnok have staaet enhver Dans, som har reist i Sveits, hvor stor en Vighed der er imellem den danske og den sveitsiske Befolkning, den sidste er lige som vor egen noget tung, noget ubehændig, og den kan vistnok mindst af Alt betegnes paa den Maade som særlig krigerisk. Det har den maaske været for Aarhundreder siden, men det er, tror jeg, længst forbi. Endelig vil jeg omtale den høitærede Ministers Beraabelse paa det nuværende schweitsiske Forsvarsbudget, der, saa vidt jeg opfattede det rigtig, efter den høitærede Ministers